

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo
soboto v Kränju
kot priloga „Gorenjca“.

Velja za celo leto 4 K in
se plačuje naročnina in in-
serati naprej. Vsi rokopisi,
pisma in druge pošiljate naj
se pošiljajo na uredništvo
in upravištvo „Korošca“ v
Kranju. Rokopisi se ne vra-
čajo. Za oglase se plačuje
za enostopno petit-vrsto za
enkrat 12 v, za dvakrat 18 v,
za trikrat 24 v, za večkrat
po dogovoru.

Posamezne številke
stanejo 10 vin.

Štev. 4.

V Celovcu, v soboto, dne 23. januarja 1909.

Leto II.

Šola, najhujša rana na narodnem telesu koroških Slovencev.

(Mir štev. 48.)

V eni zadnjih številkih „Mira“ je prav primerno dokazano, da so naše utrakvistične šole na Koroškem, šole brez oken, ali pa šole s slepimi okni. Opisuje tudi, na kateri način da hoče deželni šolski svet pravit svetlobo v temno šolo; na ta način namreč, da lovi kakor „Schilbürgerji“ svetlobo v žakelj, ki jo potem spusti v temni sobi, da bi svetila, kar je seveda brez vspeha.

Položimo pa roko na srce in sprašujmo svojo vest, če nismo koroški Slovenci sami krivi, da imamo takšne šole, šole, katere imenuje „Mir“ „najhujšo rano na narodnem telesu koroških Slovencev“, kar je tudi res. Kdor se na kaki obstoječi naredbi ne spodtika, ta jo molče odobrava. Tako je tudi pri nas; mi se ne pobrigamo dosti za druge, boljše šole in s tem odobravamo ta sistem. Bo li deželni šolski svet toliko neumen in nam bo vsiljeval stoletju in postavi primerne šole, ako jih ne zahtevamo ter na ta način zaprl pot večnemu ponemčevanju? Pometajmo enkrat pred svojim pragom, zahtevajmo odločno, kar nam spada po pameti in postavi. Kdo pa naj zahteva prevstvor utrakvističnih šol? Odgovor je kratek: ljudstvo samo, ker šole so za ljudstvo. Ljudstvo pa se bo izgovarjalo: „Čemu šole predelovat; takšne šole, kakršne so do zdaj bile, naj še dalje bodo. Otroci naj se uče nemški, slovensko se nauče itak doma.“ S tem pa smo zopet tam, kjer smo bili. Ljudstvu manjka vpogled. Pozabilo je, da se tudi Nemci uče doma nemški, da bi se pa v šoli potrudili ter se učili slovensko ali pa laško, to se jim še sanja ne. Oni dobro vedo, da znajo še premalo nemški in da se morajo v šoli še boljše naučiti. Ve pa ljudstvo tudi, da se z zahtevo po slovenskih

šolah pouk nemščine ne odpravi, ampak da bi se poučevala ta le na bolj pameten način nego doslej.

Kdo pa naj slovensko ljudstvo privede do boljšega prepričanja in spoznanja, da so utrakvistične šole le stroji, ki nimajo drugega dela, nego ubijati vseh osem let nič drugega nego blaženo nemščino v glave mladine? Kdo naj ljudstvo pouči, da ima šola še tudi višji namen in sicer, da mladino pravno narodno vzgaja, jo obdari z raznimi vednostmi (ne samo z nemščino) za življenje, da postanejo iz nje krepki člani človeške družbe? Zato je poklicano seveda v prvi vrsti učiteljstvo. Ker pa je ljudstvo preveč zaslepljeno, ne verjame svojim dobrotnikom, ampak srca so napolnjena z posebnim srdom do učiteljstva, četudi je slovensko. Drugi, ki so z ljudstvom v ozki stiki in katerim tudi verjame in zaupa, so duhovniki. Da bi pač ravno narodni duhovniki mogli postati uspešni misijonarji, je umevno zavolj obstoječega razmerja med duhovništvom in ljudstvom.

Skoraj v vsakem večjem okraju se nahajajo kat. slov. izobr. društva, katerih glavne osebe so duhovniki. Niso li izobraževalna društva prva poklicana, da se pobrigajo za izobrazbo naroda? Poglejmo pa, kako se potrudijo v prid naroda:

1. Ravno v krajih, kjer je sedež takega društva, se niti ne poučuje slovensko 3 ure na teden (kar postava dopušča), še manj, da bi se sploh zahtevala slovenska šola.
2. „Narodno navdušeni člani“ kat. slov. izobr. društev ne zahtevajo za svojo deca tudi pouk v slovenskem jeziku.
3. Se izobraževalna društva ne pobrigajo za nameščenje slovenskih učiteljev v popolnoma slovenskih krajih, ampak se zadovoljujejo z strastnimi nemčurji ali Nemci.

4. Se nahajajo krajni šolski sveti, ki so popolnoma v rokah izobraževalnih društev, ali pa katerih člani so celo pri izobraževalnem društvu, pa pripuste podaritev ali pa sprejemajo judeževne groše od nemškega Schulvereina.

Ni li takšno počenjanje vnebopijoč greh! Gospod župnik Fran Treiber si pa še upa trditi na javni skupščini v Ptuj, da se narod na Koroškem čimdalje bolj utrjuje, da se še na slov. Koroškem ni nikdar toliko delalo, kakor se sedaj deluje! Kaj neki kaže, da se narod utrjuje, število izobraževalnih društev morda? Se li ne kaže narodna moč v narodnem šolstvu, se li ne meri kultura naroda po njega šolstvu? Narod brez šol je narod brez bodočnosti! In tak je naš narod na Koroškem.

Glavna naloga izobraževalnih društev bi toraj bila, uplivati na ljudstvo, da zahteva saj (dokler imamo takšne šole) pouk v slovensščini, kakor ga dovoljuje postava, tri ure na teden. Čemu bodo slovenski učitelji, ako ljudstvo ne mara slovensščine? Kako moramo zahtevati slovenske šole, ako še postavne tri ure na teden ne izrabljamo?

Vprašamo toraj, so li izobraževalna društva voljna, zastaviti svoj upliv in odpraviti navedene pomanjkljivosti, ki spadajo v njih delokrog in sicer da:

1. zahtevajo od svojih članov, da obiskuje njih deca slovenske ure;
2. uplivajo na izven društva stoječe, da storijo isto;
3. zahtevajo v slovenskih krajih slovenske učitelje in odklanjajo Nemce;
4. gledajo na to, da slov. krajni šolski sveti ne sprejemajo nikakršnih podpor od nemških društev, ampak naj se obrnejo na Ciril in Metodovo družbo;

PODLISTEK.

Križem po Koroški.

Spisal Ferdo Plemič.

VIII. Zakopan zaklad.

In če smo pozimi čepeli tako lepo za pečjo ter so zunaj naletavale snežene muhe, tedaj smo otroci kaj radi poslušali razni pripovedi o pokopanih zakladih in smilil se nam je ubogi hudič, ki je moral v tako mrzlih nočeh stražiti zakopane lonce cekinov.

Pripovedi o zakladih niso prazne marnje, o ne. Še jaz hranim v svoji zbirki starih denarjev dva srebrnjaka, ki sta oba del zakopanih zakladov. Eden je droben, od zelenega volka že načet denar brižinskih škofov, katerega sem dobil v dar iz najdenega lonca, ki so ga izkopali pred leti za nekim skednjem.

Drugi je križan tolar in o njem moja pripoved.

Pridrl je pred leti Francoz v našo deželo in s sabljo v roki ubijal je svobodo v glave. Ej te glave, trde in za svobodo tako malo vnete!

Živel je v tistih časih na Stopicah poleg droče Bistrice kmet in gostilničar. Sezidal si je bil hišo tik pod klancem, preko katerega je tedaj peljala rožnodolinska cesta. Sedaj so jo preložili nižje okolu griča, na katerem stoji še danes trden

dvorec „Štiggerhof“, sosed na nasprotnem griču kraljujočega novo-bekštanskega gradu. Imel je krčmar lep dobiček, ustavljali so se pri njem vednožejni vozniki, tedaj edini oskrbovatelji prometa, in tudi marsikateri gospod je izstopil pri njem iz poštnega voza, in marsikateri kmet, da si je tu okreplal telo, in marsikateri „überreiter“ (birič), da si je tu privezal dušo, predno je odvezal kmetu zadnjo kravico iz hleva, ali predno ga je zadela preko črepinje debela gorjača vojaškega beguna, rokovnjača. Tako si je krčmar polagoma, a dosledno polnil svoj mošnjiček.

In sedaj naj bi bilo vse te prijetnosti konec?

Francozje v deželi!

Bili so veseli dečki ti Francozje, brihtne glavice, in bilo jim je junaško srce pod pisano suktnjo. A kakor je že to v onih časih prešlo vsakemu vojniku v navado, za „moje in tvoje“ niso imeli prav tanke vesti, pustiti tedaj marsikateri od njih ni hotel lepih tolarjev v starih predalih. Kaj se hoče, pustil jih je jutri na bojnem polju s svojim mladim življenjem vred.

O tem je slišal tudi naš krčmar in klavern je hodil po hiši ter se praskal po svoji glavi.

„Kaj bo, kaj bo? Ti križani tolarji, ti lepi tolarji!“ in hudo mu je postalo pri srcu. A kakor je človeku v časih hudo pri srcu, tako si zna tudi vsikdar pomagati, če ga je namreč kaj moža v hlačah, Pomagal si je tudi naš krčmar.

V trdi noči je vstal ter poiskal obširen lonec. Vanj je vsul svoje srebrnjake ter jih pokril s pepelom. Potem pa je vse skupaj skrtil v jamo, ki si jo je bil izkopal v svojem ognjišču, ter nato pokril svoj zaklad z opeko in pepelom.

Zdaj pa naj le pridejo Francozi!

In prišli so tudi. Drugo jutro o prvi zori je prijahala v vasico prva francoska patrolja. S čepico v roki jo pozdravi krčmar na pragu. Niso bili tako strašni ljudje, samo žejni so bili zelo — po vročem boju — in na plačevanje so pozabili čisto.

In taki so bili tudi drugi, ki so prišli za njimi. Naš krčmar pa jim je pošteno stregel, da ni prišlo huje. In če so postali „l'enfants de la patrie“ le preglasni pri njegovem olu, tolažil se je on z mislijo, da je njegov zaklad na varnem.

In ostal je tudi vse one burne dni in tudi kasneje, ko so cesarski prepodili Francoze iz dežele. In ostal je zaklad nedvignjen še nadalje, ker naš krčmar ni zaupal lepemu vremenu. Nenadoma pa je mož umrl in nesel skrivnost o zakopanih tolarjih s seboj v grob.

Prešlo je posestvo in hiša v druge roke, in novi gospodar se je lotil krčmarske obrti. Trdo mu je šlo, ker časi so bili hudi. A zaupal je v boljše in ni odnehal. Nu, in sreča se je obrnila. S časom jel je že marsikaj prizidati in prezidati. Lotil se je tudi starega ognjišča. Udarili so ce-

5. vcepajo v srca članov ljubezen in spoštovanje do slovenskih učiteljev, ki je povsod nameščena s srdom in zaničevanjem do njih.

Občine, stebri držav.

Občinam je sicer z občinskim redom za Štajersko odmerjen določen delokrog. Ob površnem pregledu tega reda se dozdeva, da politične zadeve ne spadajo v delokrog občin, a ker je c. kr. državno sodišče na Dunaju s svojo razsodbo z dne 3. julija 1906, št. 264, razsodilo, da se politične pravice, zapopadene v določbah državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, ne nanašajo samo na državljane, temveč tudi na vse tuzemske korporacije, torej tudi na občino Kokarje, ki ni samo organ deželnega odbora in člen upravnega organizma v Štajerski, temveč je tudi sama za sebe politična korporacija, pristajajo tudi nji vse politične pravice, zapopadene v tem državnem osnovnem zakonu.

Zavedajoč se pravic, ki so dane avstrijskim državljanom in občinam s členom XIII. ravno imenovanega zakona, da ima namreč vsakdo pravico svoje mnenje z besedo, pismom, tiskom ter s podobami v okvirju zakonitih mej svobodno izražati, je občinski odbor kokarski v svoji seji z dne 13. grudna 1908 na predlog svojega zavednega župana g. Josipa Praznika sklenil soglasno sledeče resolucije:

1. Ker se vseučilišna rektorja v Gradcu in na Dunaju nasproti slovenskim vseučiliščnikom pristransko in razžaljivo obnašata, ker tadva in vlada dopuščata, da nemški burši pretepevajo slovenske visokošolce, oziroma jim branijo s silo, v akademiško obednico ter jih smatrajo za manjvredne in za neenakopravne, se čuti ž njimi tudi občinski odbor kokarski užaljenega.

Da bode naša akademiška mladina v prihodnje zavarovana pred podobnimi nemškimi barbarskimi napadi in da se ustrezne kričeči kulturni potrebi slovenskega naroda ter da se nam že vendar enkrat izvrši člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, zahtevamo v imenu prebivalstva občine Kokarje najodločneje, naj predloži vlada državnemu zboru še letos zakonski načrt za ustanovitev popolnega vseučilišča s slovenskim učnim jezikom v Ljubljani.

Ugovarjamo odločno, da bi se italijansko vseučilišče prej ustanovilo, nego slovensko. Najodločneje se zavarujemo proti temu, da bi se italijansko vseučilišče ustanovilo v Trstu.

2. V imenu prebivalstva občine Kokarje se zgražamo nad žalostnim dejstvom, da se je našla avstrijska vlada, ki se je vdala vsenemškemu pritisku in je v varstvo nesmiselnih burševskih čepic razglasila nad Prago drakonično naglo sodbo. Bratskemu češkemu narodu izražamo v njegovih bridkih časih svoje najsrčneje čuvstvovanje.

3. V imenu prebivalstva občine Kokarje odobravamo opozicijsko stališče v „Narodni zvezi“ združenih slovenskih in hrvatskih državnih poslancev ter jih nujno prosimo, naj nadaljujejo

pini po njem. Ali čudno zvene udarci. Še en zamahljaj, in svetli tolarji se prikotajo na svetlo. Zakopani zaklad je prišel na dan. Nabil je mladi gospodar tedaj svež sod lastnega ola, in pili so na srečo in zdravje.

Vidite, to je pripoved o zakopanem zakladu, od katerega hranim jaz še križan tolar. Stari ljudje so še vedeli o tej dogodbi. Tolar pa mi je podarila ranjka moja babica, ki se je iz Bač priženila v Stopice v hišo, kjer se je našel zaklad. In ta križan tolar sem nesel s seboj tedaj, ko sem moral zapustiti otroške igre in koroške gore ter iti v svet trdemu življenju in zgodnjemu spoznanju nasproti.

* * *

Nu in tako smo pri koncu. Pomarnjali smo se po domače o naših krajih in naših ljudeh v našem listu. Kod sem še vse hodil, kje še povsod pobiral pete po naši lepi Koroški, kaj še vse slišal in videl; ej vsega še nisem povedal. Ostalo mi je še mnogo lepega v srcu in tudi nekaj grenkega na želodcu. A pameten človek pridrži marsikaj zase, da bo kaj dragih spominov tudi za dolge zimske večere, in da bo znal o priliki blekniti zopet kakšno modro, če mu je ne boste zamerili.

z vso odločnostjo pričeti boj za pravice slovenskega naroda proti ponemčevalnemu vladinemu zistemu, naj preprečijo z najradikalnejšo obstrukcijo nemška nasilstva nad slovenskim narodom.

4. V imenu vsega prebivalstva občine Kokarje pozivamo vlado in prosimo krono, naj stori konec nezakonitostim in političnemu preganjanju na Hrvatskem.

5. V imenu vsega prebivalstva občine Kokarje rotimo vlado, naj stori vse, da bode prenehala nevarnost vojne s Srbijo in Črno goro. Mi smo proti vojni iz človekoljubnega stališča; kajti vojna je za družine nekaj nad vse strašnega, proti tej vojni da smo še posebej, ker bi se vodila proti našemu bratskemu narodu in bi dala povod za evropsko vojno. Naša država naj pomiri razburjenost v Srbiji in v Črni gori s tem, da se naj da Srbiji z odstopom primerne svete zveza z jadranskim morjem.

6. Dokler ni sporazumna rešitev prepira s Srbijo in Črnogoro zagotovljena, naj v „Narodni zvezi“ združeni slovenski in hrvatski državni poslanci zastopajo v aneksijskem vprašanju strogo opozicijsko stališče, potem pa naj z ozirom na ponemčevalne namene vseh dosedanjih avstrijskih vlad, delajo z vsemi sredstvi na to, da se trojedna kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija potem Bosna in Hercegovina in konečno vso slovensko ozemlje združi v jugoslovansko državno skupino kot nerazdružljivi del Avstrije pod žezlom Habsburžanov.

Dopisi.

Šmarjeta v Rožu. Naša občina je oddala lov pod roko g. lesnemu trgovcu Ferd. Schellandru za 500 K na leto. Vemo, kaj tiči za tem, da se letos po vrsti oddajo lovi pod roko, vemo pa tudi, da se hoče s tem škodovati samo kmetu, kateremu se dandanes tako dovolj slabo godi. Če bi prišel naš obširen in lep lov na licitacijo, bi se dobilo še enkrat toliko, ali pa še več, ker se je za njega interesiralo mnogo lovcev, kateri bi se licitacije gotovo udeležili. Zato pa smo kmetje z opravičenostjo nezadovoljni s takim mešetarenjem naših gospodarskih koristi. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celovcu smo vložili dobro podkovan protest, katerega so podpisali naši največji posestniki. V tem protestu zahtevamo oddajo našega lova potom licitacije. Apeliramo na pravičnost c. kr. okrajnega glavarstva in pričakujemo, da ustrezne našim opravičenim željam in utemeljenim zahtevam in zaukaže oddajo našega občinskega lova potom licitacije. Najmanj 500 K bomo za naš lov tudi pri licitaciji gotovo dobili, če se bo pa več dobilo, je pa za nas kmete še boljše. Znesek čez 500 K pa tudi našim bolj imenitnim posestnikom ne bo strgal „haržata“.

Glinje. V nedeljo, dne 31. m. m. ob 3. uri popoldne bo v gostilni pri Dremlju v Glinjah ustanovni občni zbor podružnice Ciril-Methodove družbe. Priglasilo se je že lepo število ustanovnikov, letnikov in podpornikov. Slovenci! Pridite na to zborovanje v velikem številu! Nobeden naj ne ostane doma. Vsak mora priti in pripeljati s seboj svoje znance in prijatelje. Pokažite, da ste družbi hvaležni za veliko dobroto, katero je storila vam in vašim otrokom!

Šmarjeta v Rožu. Kakor sem že zadnjič poročal, se je ustanovila za Šmarjeto podružnica Ciril-Methodove družbe. Za predsednika je bil izvoljen vrli posestnik Šimen Černe, za tajnika njegov brat Valentin Černe in za blagajnika navdušeni Ciril Zablačan. Poleg drugih zavednih mož, katerim smo dali odborniška mesta, so nam ti trije možje porok za to, da bo naša podružnica živahno delovala in ščasoma postala središče vsega narodnega gibanja in življenja v Šmarjeti in okolici. Ta podružnica lahko napravi pevski in pozneje tudi tamburaški zbor. Gotovo so nekateri podružnični člani izvrstni pevci. Posebnega pevskega društva jim ne bo treba ustanovljati. Če so člani podružnice, potem so tudi pevci podružnice in nastopajo kot njen pevski zbor. Ubrano petje lepih narodnih pesmi bi vzbujalo narodno zavest in narodni ponos. Marsikaterega zaspanca bi zdramila navdušena narodna pesem, postal bi zaveden Slovenec, prijatelj lepega slovenskega petja in član podružnice. Ravno s pevskim zborom, kateri bi deloval v okvirju naše podružnice, bi

se marsikoga lahko pritegnilo k obrambnemu delu, katerega se moramo okleniti z gorečo ljubeznijo vsi, kmetje, delavci in izobraženci, ako hočemo zaježiti nevarno nemčursko povodenj, ki preti naši lepi slovenski domovini.

Glinje. Kako predrzni so na Koroškem c. kr. uradniki, kaže sledeči slučaj: C. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu je poslalo potom občine našim slovenskim društvom (slov. čitalnici, slov. pevskemu društvu „Drava“ in prostovoljni požarni brambi) nemške društvene izkaze. Predsedniki imenovanih društev teh izkazov seveda niso hoteli sprejeti in zato jih je naše občinsko predstojništvo Medbovovnica vrnilo z utemeljevanjem, da so naša društva slovenska, da je toraj tudi uradni jezik teh društev slovenski in da jim mora poslati c. kr. glavarstvo slovenske društvene izkaze. Ti društveni izkazi, ki so od c. kr. okrajnega glavarstva namenjeni društvom „Slovenischer Leseverein“, „Männergesangsverein Drava“, „Freiwillige Feuerwehr“, katera pa pod tem imenom pri nas sploh ne eksistirajo, ker so naša društva registrirana samo v slovenskem jeziku, so toraj že zaradi tega nepravilni, nepostavni, ker ne odgovarjajo resničnim, postavnim razmeram. Občinsko predstojništvo jih je torej vrnilo in opozorilo c. kr. okrajno glavarstvo, da mora doposlati slovenskim društvom slovenske izkaze. In kaj je c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu na to odgovorilo? Mislite, da je ugodilo postavni zahtevi naših društev? Kaj še! Vrnilo je ravno iste nemške društvene izkaze z naročilom, naj jih društveni funkcionarji izpolnijo. Če ne, čujte in strmite, bo citiralo funkcionarje v Celovec, da ustmeno povejo potrebne podatke. Vprašamo slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu, s katero postavno utemeljuje taka predrzna naročila? Ali se more kaj takega zgoditi kje drugod kakor pa v koroški Turčiji? Ali o tem c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu s svojim šefom pl. Grabmayerjem ni dovolj jasno pokazalo, da je eksekutor koroške germanizacije? Z vso odločnostjo zahtevamo od slavnega c. kr. okrajnega glavarstva v Celovcu za slovenska društva slovenske društvene izkaze, slovenske poslance v državnem zboru pa pozivljemo, da pristrižejo grebena takim predrznim eksekutorjem.

Borovlje. Na svečnico se vrši pri Wundru prvi redni občni zbor naše slovenske posojilnice. Pričakujemo, da se bodo tega zborovanja udeležili vsi zadružniki in prijatelji zadružništva, kateri se zanimajo za naš gospodarski napredek v Rožu.

Št. Lipš ob Krkl. (Nemški „Šulferajn“ in naša šola.) Pred letom 1892 naša vas in v bližini se nahajajoča selca niso imela lastne šole, ampak so pošiljali starši svojo decó ali v Škotji dvor ali v Slov. Šmihel. Zlasti se jim je zljubila slednja, ker je nudila tudi pouk v materinščini in po zaslugi šmihelske šole znajo nekoji starejši ljudje slovensko brati in za silo tudi pisati. Seveda je bila slovenščina po šolah že v tisti dobi pastorka. Z letom 1892 je napočila za Šentlipčane nova doba, doba preobrata v narodnem oziru. Osnovali so lasten šolski okoliš, zgradili novo šolo, prišel je zloglasni „Šulferajn“ ter prispeval gotovo svoto judeževih grošev pod tem pogojem, da se upelje kot učni jezik nemščina. Niti niso strpeli, da bi se slovenščini odmerilo prvo šolsko leto. Takozvani „kimovci“ so bili s predlogom docela zadovoljni; v tem pa je bilo tudi po njih: „Šulferajn“ jih je obsodil na življenje in smrt. Deželni šolski svet je nastavljal trdega Nemca, ki je slišal na ime Spangaro. Ime že kaže, da je mož pravzaprav italijanskega pokolenja. Za njegovega delovanja je šolski pouk pešal. Učitelj namreč ni imel veselja do svojega poklica; bil je slab učenik, a tem boljši — politik. Ker šola, njegovo polje, ni rodilo zaželenega — stoterega — sadu, zbogtega je sejal ljuliko med občinstvo v nadi, da bo ondi bolje uspevala. In ni se varal. Vse ga je slušalo, slehern ga ubogal, na vrhuncu svoje slave je dobil prislovico — šentlipški Bog. Delal je propagando za nemški „Šulferajn“ in „Sidmarko“, širil družbine vžigalice, nemško omiko in germanske običaje, snoval razna društva, ustanovil požarno brambo i. t. d. Tako je torej začrtal pot, po koji naj stopajo njegovi nasledniki. — Zdaj imamo v Št. Lipšu že dvorazrednico. Koliko bo prispeval „Šulferajn“ k novi šoli, še ne vemo. Veliko gotovo ne, ker je svoj smoter

že dosegel pri ustroju prvotne šole. Učiteljski moči sta nemški, šolo pa pohaja 90 odstotkov slovenske dece. In tako jadramo počasi, a sigurno v kraljestvo nemškega boga — Votana.

Št. Peter na Vašinjeh. Grad Vašinje, ki je bil dozdej posest Barona Helldorfa v Vobreh, je kupil, kakor se pripoveduje g. Sterže, najemnik „Narodnega doma“ v Velikovcu, za 80.000 K.

Borovlje. (Nemškutarski poštenjakoviči.) Znano je, da so naši posili-Nemci veliki pretepači; poseben patent imajo v klofutanju. To ve vsak Borovljanec, tako da ni treba več o tem pisati. Malo manj znano pa je, da so naši posili-Nemci hudi in lažnjivi denuncijanti. Poštene in pridne Borovljance denuncirajo povsod, celo na Dunaju in v Gradcu. Tako so pred dvema letoma denuncirali nekega slovenskega visokošolca na visoki šoli, ker ta ni bil tako prismojen kakor so oni in ker zavoljo tega tudi ni bil posili-Nemec. Ti neumni nemčurji so namreč mislili, da so profesorji na visoki šoli tudi taki „Nemci“ kakor je na primer v Borovljah „pristni“ Nemec Ogriz. A namazali so se. Dekan na tisti visoki šoli je denunciranega slovenskega visokošolca poklical pred se, mu povedal, da je dobil iz Borovelj pismo brez podpisa (1), v katerem njega obtožujejo, ker se v počitnicah kaže za Slovenca. Na to pa je dejal: „Zavoljo tega se vam ni treba bati; pismo sem že vrgel v koš!“ Ravno tako so v zadnji jeseni denuncirali nekega vojaka iz Borovelj in prigovarjali njegovemu predstojniku, naj tega „hudičevega Slovenca“ prav tlači in šinta; pa zopet zastonj. Gosp. Pavkar v Resnici in gosp. Damkov Foltej v Podklancu, ali kaj vidva o tem vesta? Nas bi zanimalo! Sicer pa takim poštenjakovičem povemo za danes samo tele nemške besede:

„Der größte Schuft im ganzen Land,
Das ist und bleibt der Denunziant!“

Borovlje. Dr. Maurer, p. d. Trnjakov Jozej, tisti mož, ki je nekda z omoženo ženo jako „mnogo“ občeval, katere pa zdaj, ko je vdova, še ne pogleda več, je pri nas za Ogrizem še vedno najhujši „Nemec“. Posebno s svojimi turnarji hoče cele Borovlje preobrniti. Dobro bi bilo, če bi prišel slovenski zdravnik v Borovlje, potem bi temu renegatu, ki samo zavoljo tega toliko zasluži, ker zna slovensko, kmalo odklenkalo.

Iz Podjunske doline. „Freie Stimmen“ izvrstno delajo v denuncijanstvu učiteljev. Skoro v vsaki številki imajo tega ali onega. V listu 2. od 4. januarja se zatekajo v gospodično Maro Mikuluš, da govori z otroci slovensko in da se pusti od njih slovensko pozdravljati. Takega učitelja je treba kar disciplinirati, ki se podstopi slovensko občevati s svojimi šolarji. „Fr. Stimmen“ postajajo zadnji čas sem res smešne in pišejo, kakor bi bil njih urednik zblaznel. Da bi človek ne smel govoriti kakor on hoče, čez to se v kreg spuščati, bi bilo potrata časa. Ako pride kakšen Lah kam v nemško gostilno, sme žlobudrati kakor mu ljubo, Nemec ne bo znil besedice. Slovenec pa na svojih tleh ne bo smel govoriti svoj materni jezik kot avstrijski državljani? Backe! Potem kličejo šolske oblasti na pomoč. Prosim, kaj pa smejo šolska oblastva storiti, nič. Nemškim učiteljem ne smejo nič storiti, ako kličejo „hail!“, ergo tudi slovenskim nič ako kličejo „živio!“ in govorijo slovenski. Za vsakega enake dolžnosti, enake pravice. Učitelji niso samo učitelji, ampak so ljudje s čutečim srcem. Suženstvo v Evropi in v Avstriji pa je pri kraju. — Kar pamet nam je utrpnila, ko smo čitali sledeče svetogiblajne besede: Frl. Mikoluš hetzt direkt gegen das Deutsche, indem si von den Kindern verlangt, slowenisch gegrüßt zu werden. Slavne oblasti iz tega stavka izvidite, da pri „Štimcah“ ne vlada več normalna pamet!

Jezersko. V prejšnjih časih poštni promet ni bil tako razvit kakor dandanes, ko ti spravi pošta najmanjšo pošiljatev v najzakotnejše pogorško selo. Izdatno je pospešila železnica promet sploh in posebno hribovci zavidamo take kraje, naimo katerih drdra železni konj — hlaçon. Zlasti pešci občutijo ta nedostatek temeljito; inace pa je v tem oziru preskrbljeno tudi z vožno pošto za negovanje poštnega prometa. Tako n. pr. pelje na Jezerskem pošta sleherni dan preko Vrha v Belo in od tu v Železno Kaplo in v drugi smeri preko meje v Kranj. Kar se tiče vožnje v smeri proti Kaplo, moramo pribiti, da jo ovirajo na Jezerskem dlu v zimi često zametu; vzlic temu skoro nik-

dar ne izostane. — Drugače je s pošto, prihaja jočo od kranjske strani. Uslužbeni postiljon dela često po poštarjevem naročilu, češ, da naj izostane, ako je malce grše vreme. Torej je zavisno od »gospodove« dobre volje, po domače, če se poštar dobro naspi, tedaj dobodo Jezerjani pošto, inace ne. Za danes navedemo le en sam slučaj. Dne 20. grudnia 1908 je črez noč zapadel nad čevelj visok sneg. To ugodno priliko je uporabil postiljon in lahko rečemo, da je lahkomiselnjo izostal, v svesti si, da se mu itak ničesar ne zgodi. Isti dan pa je prepeljala domača pošta 1600 m visoko Jezersko sedlo brez vsake zamude. Dragi čitatelj blagovoli soditi sam, li zasluži tako postopanje ožigosanja ali ne. Slavno poštno ravnateljstvo v Gradcu pa pozivljamo, da obrne takim razmeram pozornejše oko.

Dobrava pri Borovljah. Tamburaško delavsko društvo „Strel“ napreduje pod vodstvom delavnega svojega predsednika vedno bolj in bolj, posebno zavoljo tega, ker je častiti g. Štangel, poslovodja puškarske tovarne Wernig, dal društvu brezplačno na razpolago veliko sobo. Kako lepo znajo igrati, so pokazali na sveti večer, ko jih je znana rodoljubkinja prav po domače pogostila. Da je pa društvo v resnici delavno, vidimo tudi iz tega, ker se nam obeta že v kratkem ravno s pomočjo tega društva pevsko društvo. Le na noge, „Strelci“, bo že šlo!

Jezersko. Minuli mesec se je nenadoma oglasila smrt s koso pri vulgo Rezmanu in je vzela gospodarja s seboj, ki je jedva dopolnil 35. leto svoje dobe. Obudovela žena se bo pač težko utešila ob takovi nenadomestni izgubi, vzlasti, ker je bil blagi rajni skrben gospodar in ljubeč očetrem nežnim otročičem. Pa tudi krajni šolski svet ga pogreša kot svojega bivšega člana. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

Iz nekod. Weiß ist Trumpf! V nemčurskih očeh je vse, kar se zove Slovenec „črno“. Oni v politiki še niso tolikanj dozoreli, da bi vedli, da je na Koroškem toliko belih, naprednih Slovencev. Kdor dela za narod in pospešuje svoj materni jezik, temu se mora pripoznati v prvi vrsti priimek „napreden“. Kdor dela za te prevzvišene svetinje človeka, ne more biti nazadnjak. Pogledajte in vprašajte pristne Nemce, ako ni tako. Kdor pa zapusti svoj narod in zataji svoj materni jezik, ta mora imeti črno vest, mora imeti črno dušo, mora biti črn do mozga in kosti. Vprašajte tudi pristne Nemce saj nam itak ne verjamete. To ste vi gospodje nemčurji! Črni skozinsko! Svit se suče — črno postaja belo — belo pa črno. To si dobro zapomnite in zamažite si eno uho, da ne uide pri drugim, kar na enem slišite. Recept: Za ponatisniti v vsaki drugi številki skozi celo leto. Morda jih vendar sreča pamet.

Kotmaravas pri Celovcu. Dne 3. t. m. je došel semkaj rodóm Nemec, stavbeni mojster iz Feldkirchna R. Jauland s soprogo, da obiše svoje sorodnike. Pri tem obisku gre ta s sorodniki v bližnjo gostilno k Ledarju. V to gostilno pa pride tudi tuji gost Slovenec Müller, kateri se je udeležil občnega zbora Ciril in Metodove podružnice, ki se je vršil v privatni hiši gospoda Prosekarja. Kar naenkrat vstopi v gostilniško sobo podučitelj Harih obenem „Feuerwehrhauptmann“ ter zahteva napram hčerki gostilničarja, da naj se vrže tujca Müllerja iz sobe ven. Tej zahtevi se ni ustreglo, ker ni bilo nobenega vzroka, nakar odide visokonosni učitelj Harih k svojim tovarišem k Idlnu nazaj. Imeli so tamkaj neko „versomlingo“ deučtuma, nato popivanje gratis-vina kar v žehtarih. Učitelj, katerega je metala gratis-vina pijača zunaj po snegu, naznanja s povzdignjenim nemčurskim glasom, da je bil namesto Müllerja on sam iz gostilne pri Ledarju ven vržen. To je razburilo vse njegove tovariše, kakor tudi žganje- in vinogase, posebej pa ateja Idlna tako, da je bilo slišati škripanje z zobmi. Prisegli so „Hände hoch“, da nobeden od njih ne gre več v gostilno k Ledarju. Ateja je ta prisega tako presenetila, da mu je zvalila v oči solze veselja. Našega Hauptmanna iz gostilne ven metati vendar ne bode pustili, so rekli ate. Res je tako. Ateja, kunštnega moža, moramo ubogati, zaslužijo celo, da se pade prednje na trebuh, ne samo na kolena, če se jih upaš kaj prositi. Šli so ti šnopsarji na delo in res so napadli namesto Müllerja kot Slovenca, g. Jaulanda, Nemca iz Feldkirchna. S pomočjo svoje žene in sorodnikov se je komaj iztrgal zverinski ljudem „saußvereina“, in odšel

skozi neka druga postranska vrata. Napadalci, katerim sta se pozneje pridružila tudi učitelja Harih in Babjak, so vpili in razbijali okoli gostilne pri Ledarju, kakor bi zbesneli. Po polnoči so šele zopet odšli v prejšnjo gostilno k Idlnu. Tamkaj so si zopet hladili z žganjem in vinom svojo jezo nad Slovenci.

V Kotmarivasi se že dalje časa nihče ne zmeni za policijsko uro, najmanj pa sam župan, kateri gre zadnji iz gostilne. Naše orožništvo tudi seveda nima ničesar proti temu, saj vedno vkup „farbajo“ stražmojster in drugi po cele noči.

G. učitelju Harihu pa za danes na uho povemo, da je naša potrpežljivost skipela do vrhunca. Ob takih vzgledih, kot jih daje on mladini in drugim mora vsakega človeka oblitati rudečica in mora ga biti sram. Imeti za ljubico slepo dekletar ž njo otroke, to je fortšrit. Naveličati se te, si izbrati drugo, ki je komaj šole dovršila, mlado, maticevo dekletar, to tudi ni napačno. Še več zanimivih reči bomo prihodnjič objavili iz slavne kotmirske občine, da jih izve celi svet.

Opazovalec.

Jezersko. Svoj čas smo v nekem listu že opozorili slovenske rodoljube na narodni kolek, ki služi važnemu kulturnemu delu Slovencev. Apelirali smo pri ti priložnosti na naše narodne nasprotnike, ki z oduševljenjem propagirajo svoja obrambna dela. Kako uspešno pa je ta skromni poziv dejstvoval na tukajšno občinstvo, kaže okoliščina, da glešta naš trgovec g. Ferdo Skuber še skoro isto število narodnih kolkov, kolikor jih je bil naročil. Iz tega je sklepati — in to moramo i odkrito dostati — da smo vzlasti o vprašanjih, nanašajočih se na obrambo delo, preveč mlačni, ker nam izvestno škoduje. Otresimo se enkrat za zmiraj te narodne mlačnosti in sklenimo, da ne oddamo več nobenega pisma in nobene dopisnice, predno je nismo kolkovali z narodnim kolekom. Pripomnimo še, da se dobodo razen običajnih še koleki, ki spominjajo škandalov v Ptuj in žalostnih dogodkov v Ljubljani.

Narodne zadeve.

Spomini na francosko dobo. Ob stoletnici Napoleonove „Ilirije“ namerava „Matica Slovenska“ izdati „Zbornik“ o zgodovini naših dežel v tedanji dobi. Važen zgodovinski vir pa je ustno sporočilo narodovo, ki se izraža v raznih pripovedkah, anekdotah, pesmih. Zdjaj je še najti mnogo blaga te vrste med ljudstvom, a skoro bode izginilo popolnoma. Da otme pozabljivosti ljudske spomine na francoske čase, je sklenila Matica, jim posvetiti posebno knjigo. — Zato nujno prosi svoje člane, da bi blagovolili sodelovati pri nabiranju tega narodnega blaga. Vpoštevati je zlasti: pripovedbe o bojih s Francozi, narodne pesmi o Napoleonu in Francozih, pregovore, pisma in zasebne rokopisne podatke, krajevna imena, narodne izraze (morda tudi običaje), ki so francoskega izvora na primer: „mêr“ — „fronk“, tudi podobe, orodje, knjige in napise iz francoske dobe, izkratka vse, kar je še preostalo sledov nekdanjega francoskega vpliva na zgodovinski razvoj našega naroda. — Iz črnomaljskega okraja nam je že došla zbirka takih spominov; treba jo je le še izpopolniti s poročili iz drugih krajev naše domovine. Vsako poročilo bode dobro došlo. One gospode in društva, ki bi hotela prevzeti nabiranje tega gradiva v svojem okraju, prosimo, naj naznanijo svoja imena „Matici Slovenski“ v Ljubljani. Odbor „Mat. Slov.“

Železnica skozi Ture. V soboto, 16. januarja so dodelali predor na severni strani; na južni bodo dela okrog 20. februarja končana. Po 20. februarju je otvoritev železnice le še odvisna od končanja dela na kolodvoru v Beljaku in dovršitve novega mostu čez Dravo pri Beljaku. Drž. poslanec solnograškega mesta dr. Sylvester se je v tej zadevi mudil na Dunaju in predlagal železniškemu ministrstvu, naj bi se železnica na vsak način otvorila pred začetkom letne sezone.

Milo v korist družbe sv. Cirila in Metoda izdeluje in zrodaja naša „Goriška tovarna mila“ vsled posebne pogodbe z vodstvom družbe v Ljubljani. — Milo je docela enako „Schichtu“; na eni strani ste podobi sv. Cirila in Metoda, na drugi pa je — koza s solncem, posebna znamka naše tovarne. — Milo je izborno in cena konkurenčna. Zahtevajte povsod: Milo družbe sv. Cirila in Metoda!

Z današnjo številko smo ustavili do-
pošiljanje „Korošca“ vsem onim, ki nam
doslej še niso poslali naročnine.

Gospodarska vprašanja.

Razvoj danskega kmetijskega gospodarstva. Francoska ima kot jako napredna država na Danskem posebnega zastopnika, ki mora natančno opazovati razvoj danskega kmetijstva in poročati o vseh zanimivostih svoji vladi, da se ono, kar je dobro, uporabi potem tudi na Francoskem. Za l. 1905 je sestavil ta zastopnik natančno statistiko o izvozu danskih kmetijskih pridelkov. Številke govore: Danska je izvozila 1905. l. 29.000 konjev, 122.000 glav goveda, 100 milijonov kg svežega soljenega mesa (18 krat več, kakor Francoska!) 360 milijonov jajc, 80 milijonov kg surovega masla. Če bi nastavili za vse to blago povprečno našim razmeram odgovarjajoče cene, bi videli, da znaša vrednost tega ogromnega izvoza gotovo pol milijarde avstrijskih kron. To je ogromen dohodek! In Danska ni nič večja, kakor je slovensko ozemlje. Komu se ima danski kmet zahvaliti za ta velikanski napredek? Najprej izvrstnemu danskemu šolstvu: ljudsko šolstvo, kmetijske zimske šole (krog 100), višje kmetijske šole, ljudske visoke šole (tudi teh je krog 100!). Nadalje pa je danskemu kmetu v večjo podporo združništvo. Danes sploh ne kupi ničesar in ne prodaja ničesar brez zadruga. Vsa Danska je organizirana v nestevilnih zadrugah! Nek srbski list pravi k temu poročilu: «Samo za surovo maslo razprodano v inozemstvo je dobila Danska l. 1905 240 milijonov dinarjev (1 dinar približno 1 K avstrijske veljave), Srbija pa je dobila v istem letu za ves svoj izvoz samo 80 milijonov dinarjev, vkljub temu, da je Srbija še celo za 10.000 km večja, ko Danska. Toda! tako pravi dotični srbski list, «na Danskem dela narod sam, pri nas pa čakamo, da bi bog in država delala za narod!» Ali bi slednjega ne mogli reči tudi mi Slovenci?

Pouk o kmetijskem gospodarstvu v vojaštvu. Seveda ne pri nas, mi pridemo s takimi stvarmi šele, ko sta jih uvedli tudi že Turčija in Abesinija. V Italiji se je tak pouk začel že zdavnaj. Sedaj ga bodo uvedli v pruski armadi. Vojno ministrstvo je tozadevnemu predlogu kmetijskega ministrstva že pritrnilo. S poukom se začne še to leto. Poučevali bodo kmetijski učitelji in uradniki kmetijskih zbornic — tudi na napravo kmetijskih zbornic bomo Avstriji še malo počakali! — v naravoslovju, poljedelstvu in živinoreji. Pouk v zimskem času bo bolj teoretičen, po leti pa bolj praktičen. Pouk je mišljen v obliki predavanj, katerim bo vsakokrat sledil prost razgovor. Vojaki bodo prejeli v ložje razumevanje predavanj razne spise (liste, brošure in knjige). Razun tega je omeniti, da bodo vojaške oblasti ustanovile posebne posredovalnice, ki bodo preskrbovale onim doslužnim vojakom, kateri se bodo hoteli posvetiti kmetijstvu, takoj primerne službe.

Svetovna politika.

Štirinapetdeset milijonov kron bo veljala aneksija Bosne in Hercegovine. Diplomacija gospoda barona Aehrenthala je torej precej draga. Sedaj, ko so bajramski prazniki končani, je dobil avstrijski poslanik v Carigradu Pallavicini nalog, da nadaljuje pogajanja s turško vlado zaradi Bosne in Hercegovine in da obljubi dve koncesije: 1. Avstrija privoli v nekatere izpremembe turskega carinskega tarifa. 2. Avstrija se zaveže plačati Turčija 2¹/₂ milijona turskih funtov, t. j. okroglo 54 milijonov kron za erarične posesti v Bosni in Hercegovini, če se izkaže, da so bile turska državna, ne pa bosenska deželna last.

Kranjski deželni zbor je bil v soboto odgoden. — Dr. Oražen je povdarjal, da je stanje dežele obupno tako v narodno-gospodarskem kakor v političnem oziru. Kranjsko nemštvo se mora upogniti. Nemci žele mir slovenskih grobov. Govori o kranjski hranilnici, ki propada. Schwarz je uvedel v deželo sistem germanizacije in korporacije. Gangl je govoril proti vladi in deželnemu odboru, ki je v Idriji prepovedal sezidati obč. hišo v čitalnico. Resolucije niso sprejete. Schwarz je skušal opravičiti postopanje vlade in vojaštva

ob septemberskih demonstracijah, ali poskus se je izjalovil. Govoril pa je jako netočno o nastopanju župana Hribarja ob teh demonstracijah. Hribar spravi vso to reč v državni zbor, ker je Schwarz vedoma govoril neresnico. Na to je govoril dr. Šušteršič, ki je hvalil Schwarza ter našel na njem demokratično mišljenje, našel pa glede dogodkov 20. septembra dva krivca — župana Hribarja, ki je odklonil za večer 18. septembra orožniško pomoč, in Schwarza, ki da je županu preveč verjel in ni poslal takoj orožnikov na ulico. Potem pravi, da se mora Avstrija naslanjati v prvi vrsti na Jugoslovane ter želi, da bi kmalu vstala jugoslovanska država pod habsburškim žezlom. — O aneksiji Bosne in Hercegovine je rekel dr. Krek, da pozdravlja aneksijo tudi z narodnega stališča in iz interesa monarhije. Šušteršič je rekel, da aneksija je okolščina, ki se ima rešiti le med Avstrijo in Turčijo, nikdo drugi nima pravice zahtevati kompenzacije. Izreka se za trilateralizem in Jugoslovani se morajo baviti pravočasno s tem vprašanjem. Dr. Tavčar pravi, da bodi naloga slovenskih poslancev izkoristiti aneksijo v korist vseh Slovanov, torej tudi Slovencev.

Turčija namerava skleniti trgovinsko pogodbo s Črnogoro.

Proti srbskim «veleizdajalcem» v Zagrebu bo baje začetkom svedčana glavna obravnava. Ker se jim je to obljubilo, so prenehali stradati.

Državci Panama v srednji Ameriki se je priznala neodvisnost na podlagi pogajanj, ki jih je imela s Columbijco pod posredovanjem Zedinjenih držav. Panama plača Columbijci 2¹/₂ milijona dolarjev kot delež državnega dolga. Tam so pametnejši kakor v Evropi.

V Venezueli, kjer so bili nemiri in konflikti z drugimi državami že leta in leta vsakdanji pojav, so odstavili predsednika republike Castrota, ko je odpotoval v Nemčijo, da se da tam operirati. Kaže se, da se bodo zdaj konflikti z zunanjimi vladami baje rešili.

Raznoterosti.

Dijete za državnozbornske poslance. Vlada je izdelala načrt, po katerem se odmerijo poslancem dijete z 8000 K, podpredsednikom pa z 10.000 K; predsednik bo dobival z oziroma na reprezentacijske stroške 30.000 K.

Pogrezujoče se mesto Olsnitz na Saškem, ki stoji v obširnem premogovniškem okraju in steje 14.000 prebivalcev, je v nevarnosti, da se pogrezne. Vse hiše so razpokane, da morajo prebivalci vsak hip pričakovati, da se zrušijo nad njimi. Zapreti so morali iz enakega vzroka tudi šolo, ki je bila šele pred par leti sezidana in je stala 100.000 mark. Obiskovalo jo je 1500 otrok.

Roparski umor na Dunaju. Kakor znano, so našli nedavno na Dunaju draguljarja Frankfurterja astreljenega v njegovi trgovini. Dolgo časa je bilo zaman vse poizvedovanje po roparju. Dunajska policija je razpisala 1000 K nagrade. Pretečeni petek pa je prišel v neko berlinsko zastavljalnico mlad mož, ki je hotel zastaviti dva dragocena prstana. Ker se je vedel pri tem plašno, je uradnik obvestil policijo, ki je moža odvedla na magistrat. Pri pregledovanju prstanov so zapazili na njih začetne črke R. F. (Robert Frankfurter). Tudi revolver, s katerim je bil Frankfurter ustreljen, so dobili pri njem. Mož je povedal, da se piše Rihard Henkel, 22 let star, trgovski pomočnik, doma iz Pruske. V začetku je tajil ter pripovedoval, da je dragulje našel v vlaku. Ko pa je uvidel, da mu tajiti nič ne pomaga, je umor priznal ter povedal, da se je hotel oženiti z lepo Berlinčanko, ki pa je siromašna, kakor on sam. Zato si je hotel priskrbeti denar za vsako ceno.

Napad na predsednika francoske republike. Dne 25. m. m. je napadel nek natakarski predsednik francoske republike, ki je šel na svoj običajni izprehod po mestu. Spremljevalec predsednikov je zgra-

bil napadalca, ga vrgel ob tla in izročil policiji. Predsedniku se ni zgodilo nič hudega, bil je samo malo opraskan.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v
:: Borovljah ::

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
ima svoj

I. redni letni občni zbor
dne 2. februarja 1909
točno ob 3. uri popoldne
v uradnici v hiši št. 50 v Borovljah.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju posojilnice v letu 1908 in potrdilo letnega računa.
2. Sklep glede čistega dobička.
3. Volitev odbora in nadzorstva.
4. Razni nasveti.

K polnoštevilni udeležbi vabi

ODBOR.

Lovske puške

9 vseh sestav, priznano delo prve vrste,
z najboljšim strelnim učinkom priporočila 52-13

Prva borovska tovarna orožja

PETER WERNIG

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah :: Koroško.
Slovenski ceniki brezplačno in poštne prosto.

Hranilnica in posojilnica

v Borovljah

uraduje vsako nedeljo od 10. do 12. ure
dopoldne v hiši št. 50.

Vloge se obrestujejo po 4%
Izposojila se dajejo proti plačilu
4³/₄% obresti. 13 52-10

Med tednom dajeta pojasnila ravnatelj posojilnice
gosp. Ludovik Borovnik v Borovljah in tajnik
gosp. Mihael Turk v Resnici.

Varstvena znamka:
„SIDRO“.

Liniment Capsici comp.,

nadomestek za 2

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot **izvratno, bolečino to-
lažeče in odvajalno vmetenje pri pre-
hlajenju** i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v,
K 1.40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega
domačega zdravila, naj se vzame le izvorne steklenice
in skalije z našo varstveno znamko „sidro“, kajti
potem je gotovo, da se je dobil izvorni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlatem levu“

v Pragi
Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

Epilepsija. Kdor trpi na božjasti,
krču in drugih ner-
voznih boleznih, zah-
teva naj knjigo o tem.
62-22 Dobi jo zastoj in poštne prosto v 7
Labudovi lekarni, Frankobrod o. M.
(Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.)

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4¹/₂%

od dne vloge do dneva vzdiga.

☞ Kolodvorska cesta št. 27. ☞

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spiljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8—
za komad. 1 52-21

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanj na leto.
Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje
po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.